

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทย
ในต่างประเทศกรณีศึกษาชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส
รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

Creating a Learning Community and Community Development of Thai People
Abroad Case Study of Thai Community in Los Angeles California, United States

¹ธวัช ราษฎร์โยธา, ²พระครูวินัยธรพิชัยนาท ภักดีเสนานฤนาท, ³พระบุญเลิศ จะแฮ, ⁴สันเพ็ชร ไพโสภา
และ ⁵สรिता สังข์เฉย

¹Thawat Ratyotha ²Phrakru Winaithorn Phichainat Phakdeesenarunat,
³Phra Boonlert Chahae, ⁴Sanphet Paisopha and ⁵Sarita Sangchaei

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²⁻⁵คณะสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

¹Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

²⁻⁵Faculty of Social and Behavioral Sciences, Maejo University Phrae Campus, Thailand.

E-mail: ¹thawat.r@ku.th, ²pichainart1976@gmail.com,

³boonlert4896@gmail.com, ⁴sanphet092@gmail.com, ⁵mam7955@gmail.com

Received March 3, 2025; Revised June 1, 2025; Accepted June 30, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทและสถานการณ์ของชุมชนคนไทยในนครลอสแอนเจลิส 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และ 3) เพื่อวิเคราะห์บทบาท กระบวนการทำงานของชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นการศึกษาเอกสาร ข้อมูลทุติยภูมิ 20 ชุมชน จัดสนทนากลุ่มกับพระสงฆ์ผู้นำ นายกสมาคม คณะทำงาน 25 คน แบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สหรัฐอเมริกาออกกฎหมาย Immigration and Nationality Act สนับสนุนผู้อพยพเชื้อชาติต่าง ๆ เข้ามาตั้งถิ่นฐานกันมากขึ้น รวมถึงคนไทย ย่านที่คนไทยอาศัยอยู่เรียกว่า “ไทยทาวน์” 2) การพัฒนาชุมชนของไทยในนครลอสแอนเจลิส เกิดจากความพยายามของคนไทยที่ต้องการรักษาชุมชนไทยทาวน์ให้ยั่งยืน และ 3) การรวมตัวของคนไทย แบ่งตามบทบาท 5 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพและธุรกิจ กลุ่มสมาคมศิษย์เก่าโดยสถาบันการศึกษา กลุ่มถิ่นที่อยู่อาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม กลุ่มกิจกรรมทางสังคม และกลุ่มเผยแพร่พระพุทธศาสนา ความท้าทายของการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ คือ การปรับตัวและการรวมตัวในสังคมใหม่ และการสร้างโครงสร้างภายในชุมชนให้เข้มแข็ง ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและเครือข่ายความร่วมมือในการรักษาชุมชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาของชุมชน

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้; การพัฒนาชุมชน; ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส

Abstract

This study aims to (1) explore the context and current situation of the Thai community in Los Angeles (2) examine the historical development and transformation of the Thai community from past to present and (3) analyze the roles and operational processes of Thai community networks in the area. Employing a qualitative research methodology, this study draws on document analysis and secondary data from 20 Thai communities, supplemented by focus group discussions with 25 key informants including Buddhist monks, community leaders, and association presidents selected through purposive sampling. Data were analyzed using content analysis. The findings reveal that: (1) the enactment of the U.S. Immigration and Nationality Act led to increased settlement of immigrants from various ethnic backgrounds, including Thais. Areas with a concentration of Thai residents became known as “Thai Town” (2) the development of the Thai community in Los Angeles is rooted in the collective effort to preserve and sustain Thai Town and (3) the community is structured around five core groups: business and occupational networks, alumni associations by educational institutions, residential and cultural identity groups, social activity organizations, and religious groups dedicated to promoting Buddhism. The key challenges faced by the Thai diaspora in community development include social adaptation, community cohesion in a foreign context, and strengthening internal organizational structures. The study highlights the critical roles of cultural preservation and collaborative networks in sustaining a vibrant Thai diaspora learning community through participatory learning and development processes.

Keywords: Learning Community; Community Development; Thai Community in Los Angeles

บทนำ

การอพยพหรือการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ เป็นการอพยพหรือการย้ายถิ่นระยะทางไกลจากประเทศหนึ่งไปสู่อีกประเทศหนึ่งอย่างถาวร ซึ่งการย้ายถิ่นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผู้อพยพในการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา การเมือง รูปแบบการใช้ชีวิต และทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งยังทำให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม (ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงศ์, 2543) พัฒนาการการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศของประชากรไทยที่เด่นชัดในช่วงปลายทศวรรษ พ.ศ. 2520 โดยเริ่มเคลื่อนย้ายออกไปทำงานยังประเทศแถบตะวันออกกลาง เอเชีย และมีการย้ายถิ่นไปทวีปอื่น ๆ มากขึ้น เช่น อเมริกาเหนือ และยุโรป อย่างไรก็ตามการย้ายออกเพื่อการตั้งถิ่นฐานถาวรในต่างประเทศเริ่มมีความโดดเด่นเช่นเดียวกันจากการประมาณการของกรมการกงสุล กระทรวงต่างประเทศพบว่า ในปี พ.ศ. 2563 มีคนไทยอาศัยอยู่ในต่างประเทศอย่างถูกกฎหมายทั้งหมด 1,276,546 คน ทั่วโลก (โยธิน แสงวดี และภัทราภรณ์ จิงเลิศศิริ, 2565)

ปัจจุบันกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ เฉพาะพื้นที่นครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา มีพลเมืองไทยที่ใหญ่ที่สุด นอกประเทศไทย (Thai Community Development Center, n.d.) ชาวอเมริกันเชื้อสายไทยจำนวนราว 80,000 คน (จากจำนวนราว 120,000 คนในรัฐแคลิฟอร์เนีย) อาศัยอยู่ในลอสแอนเจลิสซึ่งเป็นที่ตั้งของไททาวน์แห่งแรกของโลก ในปี พ.ศ. 2545 มีผู้อพยพชาวไทยประมาณ 80,000 คน อาศัยในลอสแอนเจลิส ไทยเชื้อสายจีนยังรวมอยู่ในประชากรไทยด้วย เมื่อมีชาวไทยมาอาศัยกันมากขึ้น จึงรวมตัวกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เรียกว่าไททาวน์ (Tulachom, 2562) ซึ่งเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 2500 – 2510

เมื่อคนไทยจำนวนมากเดินทางไปลอสแอนเจลิสเพื่อศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ผลของการออกกฎหมายสัญชาติและการอพยพ พ.ศ. 2508 (Immigration and Nationality Act of 1965) หลายคนจึงตัดสินใจที่จะอยู่อาศัยและเปิดธุรกิจส่วนตัว ทางสภาเมืองกำหนดให้ไทยทาวน์เป็นย่านหนึ่งของเมืองเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2542 ช่วงเวลานั้นมีคนไทยประมาณ 80,000 คน ทางตอนใต้ของรัฐแคลิฟอร์เนีย คนไทยในอเมริกาประกอบอาชีพที่หลากหลายตามความรู้ความสามารถและความถนัด หลากหลายทางสาขาอาชีพ จึงมีการรวมกลุ่มตั้งสมาคม ชมรม ห้างร้านต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่คนไทย (วิชัย นนทการ และ ศรียรรณ มีคุณ, 2552) เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ

บทความนี้นำเสนอการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ กรณีศึกษาชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา โดยนำเสนอในครั้งนี้อย่างถึงบริบท การพัฒนาการเปลี่ยนแปลง บทบาทและกระบวนการดำเนินการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทและสถานการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาท กระบวนการทำงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส

การทบทวนวรรณกรรม

คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบริบท สถานการณ์ และพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของชุมชน รวมถึงกระบวนการทำงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส

ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส หมายถึง การรวมกลุ่มกันของชาวไทยที่อพยพมาตั้งรกรากอยู่ในนครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และบริเวณละแวกใกล้เคียง โดยยังมีวิถีชีวิตแบบไทยและผูกพันกับวัฒนธรรมไทย (Thai Community Development Center, n.d.) รวมถึงบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ การรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มอาชีพและธุรกิจ กลุ่มสมาคมศิษย์เก่าโดยสถาบันการศึกษา กลุ่มถิ่นที่อยู่อาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม กลุ่มกิจกรรมทางสังคม และกลุ่มเผยแพร่พระพุทธศาสนา และการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เช่น การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การให้คำปรึกษาแนะนำ เช่น การประกอบอาชีพ การทำงาน กฎหมาย การใช้ชีวิตในต่างประเทศ การปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ รวมถึงการพบปะสังสรรค์ การเผยแพร่วัฒนธรรมไทย

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ชุมชนที่เป็นพื้นที่และโครงสร้างให้กลุ่มคนได้เข้ามาทำงานในวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกันร่วมกัน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันการเรียนรู้ จากองค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน โดยเชื่อมโยงผู้คน องค์กร และระบบต่าง ๆ พร้อมทั้งจะเรียนรู้และทำงานข้ามขอบเขตด้วยกัน เช่น กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกัน กำหนดกลุ่มองค์กรหรือกรรมการที่รับผิดชอบ การแสวงหาความร่วมมือ การบริหารจัดการกิจกรรมหรือการดำเนินงานพัฒนาชุมชน และการประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงงาน ตลอดจนมีการสร้างความสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกหรือกลุ่มชุมชนอื่น ๆ จากกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งช่วยให้สมาชิกในชุมชนได้รู้จักคิด วิเคราะห์ด้วยเหตุผล และใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหา แบ่งปัน

ประสบการณ์ ทั้งยังทำให้สมาชิกรับผิดชอบต่อการงาน ตัวชีวิต และผลลัพธ์ร่วมกัน ภายใต้บรรยากาศและบริบทที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน รวมถึงการสร้างคามเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในแง่ของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีความเป็นชุมชนให้คงอยู่ เป็นการนำพลังหรือศักยภาพของสมาชิกมาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ ด้วยความสมัครใจในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน (ทวิช บุญธิรัตน์ และ คณะ, 2564)

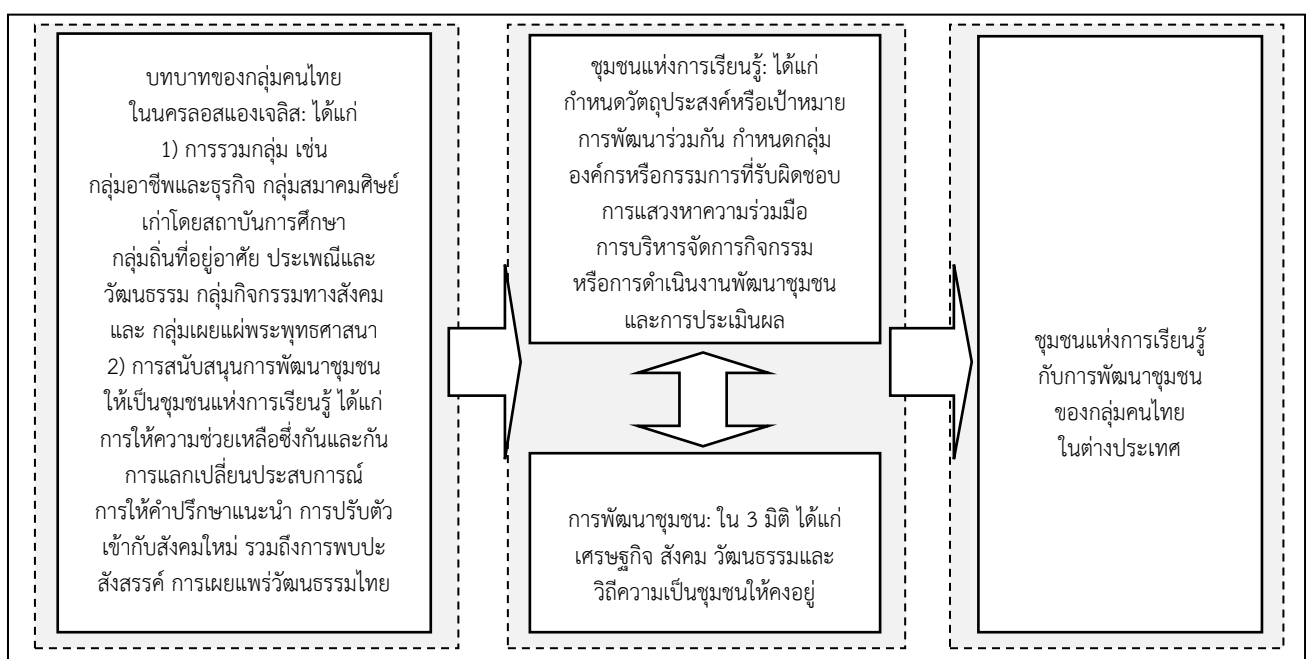
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวิไล จันทรสนอง และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2566) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบผสมผสานร่วมกับการโค้ช เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) และการสร้างนวัตกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ และกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การร่วมพัฒนา การปฏิบัติ การสรุปผล และการเรียนรู้และพัฒนาอย่างยั่งยืน

กวีตา พิริยะชัยวรกุล และ วิเชียร รุ่ยยืนยง (2564) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า แนวทางการเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี 6 แนวทาง ได้แก่ การเสริมสร้างชุมชนกัลยาณมิตร การเสริมสร้างภาวะผู้นำร่วม การเสริมสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การเสริมสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ การเสริมสร้างโครงสร้างสนับสนุนชุมชน และการเสริมสร้างการเรียนรู้และการพัฒนา

บุญมี เลิศศึกษากุล และคณะ (2557) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี 3 ปัจจัยคือ ความผูกพันต่อโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียน และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดจะเห็นได้ว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มคนไทยและการสนับสนุนของชุมชน เป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาชุมชนร่วมกันทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีความเป็นชุมชนให้คงอยู่ จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างแดน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) ผู้นำชุมชน 20 ชุมชน ตามขอบเขตด้านพื้นที่ ชุมชนละ 3 - 5 คน 2) กลไกการจัดการ ได้แก่ พระธรรมจาริก พระธรรมทูต พระสงฆ์ที่ปฏิบัติศาสนกิจ 6 รูป

การกำหนดเครื่องมือ

เครื่องมือได้แก่ การสนทนากลุ่ม เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนและประเด็นการสนทนากลุ่ม ดังนี้

ขั้นตอนการเตรียมการ คือ

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์การสนทนากลุ่ม
- 2) กำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล
- 3) รวบรวมที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ของผู้ร่วมงาน
- 4) กำหนดทำกลุ่ม 10 กลุ่ม
- 5) กำหนดระยะเวลา
- 6) ออกแบบแนวคำถาม
- 7) ทดสอบแนวคำถาม
- 8) ทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึก และผู้ช่วยทั่วไป
- 9) คัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา จัดทำและส่งบัตรเชิญ
- 10) โทรศัพท์เพื่อติดตามผล
- 11) การจัดเตรียมการสนทนากลุ่ม วัน เวลา สถานที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ
- 12) แจ้งสถานที่ให้ผู้ร่วมงานทราบล่วงหน้า 2 วัน
- 13) จัดกลุ่มสนทนา และส่งจดหมายขอบคุณผู้ร่วมงาน
- 14) ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประเด็นการสนทนากลุ่ม มีความสอดคล้องกันวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

- 1) การศึกษาบริบทและสถานการณ์ของชุมชนไทยในต่างประเทศ ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ
 - มีปัจจัยที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในนครลอสแอนเจลิสอย่างไร
 - บทบาทของไทยทาว์ในฐานะศูนย์กลางวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างไร
 - ความท้าทายในการปรับตัวเข้าสู่สังคมไทยของกลุ่มคนไทยมีอะไรบ้าง
- 2) การพัฒนาของชุมชนไทยในลอสแอนเจลิสจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ
 - ประวัติการก่อตั้งไทยทาว์และผลกระทบต่อการพัฒนาชุมชนไทยเป็นอย่างไร
 - การปรับเปลี่ยนของชุมชนไทยเพื่อรักษาอัตลักษณ์ท่ามกลางสังคมที่เป็นเปลี่ยนแปลงเป็น

อย่างไร

- มีการสนับสนุนและความร่วมมือระหว่างคนไทยอย่างไร

3) บทบาทของกลุ่มต่าง ๆ ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ

- กลุ่มอาชีพและธุรกิจ: กลุ่มมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

และธุรกิจอย่างไร และมีกระบวนการสร้างเครือข่ายคนไทยในต่างประเทศอย่างไร

- กลุ่มสมาคมศิษย์เก่าโดยสถาบันการศึกษา: กลุ่มมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างไร และมีกระบวนการสร้างเครือข่ายคนไทยในต่างประเทศอย่างไร

- กลุ่มถิ่นที่อยู่อาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม: กลุ่มมีบทบาทในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมอย่างไร และมีกระบวนการสร้างเครือข่ายคนไทยในต่างประเทศอย่างไร

- กลุ่มกิจกรรมทางสังคม: กลุ่มมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางสังคมอย่างไร และมีกระบวนการสร้างเครือข่ายคนไทยในต่างประเทศอย่างไร

- กลุ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนา: กลุ่มมีบทบาทในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างไร และมีกระบวนการสร้างเครือข่ายคนไทยในต่างประเทศอย่างไร

4) ความท้าทายในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ มีวิธีการปรับตัวในสังคมใหม่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามัคคีในชุมชนอย่างไร มีการสร้างโครงสร้างชุมชนให้เข้มแข็งอย่างไร และความท้าทายที่เกิดขึ้นจากภายในและภายนอกที่ต้องเผชิญมีอะไรบ้าง

5) แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในอนาคต ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ มีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรไทยในสหรัฐอเมริกาและระหว่างประเทศอย่างไร มีการใช้ภูมิปัญญาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างไร และมีการสนับสนุนการวิจัยเชิงปฏิบัติและการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนอย่างไร

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่มไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาสังคม 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาตลอดชีวิต 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมชุมชน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย 1 คน โดยใช้เทคนิคการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00 สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความเที่ยงตรง ใช้ได้

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสาร และข้อมูลที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม ดังนี้

1) ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสาร คือ ข้อมูลที่ไม่ต้องเก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลโดยตรง แต่ได้จากข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้ว แต่ก็ต้องระมัดระวังในการนำข้อมูลมาใช้ เนื่องจากมีโอกาสที่ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่เหมาะสม อาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดของข้อมูลได้ ได้แก่ การศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความงานวิจัยและบทสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศกรณีศึกษาชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2) ข้อมูลการจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งเน้นการสนทนา ถกเถียง อภิปรายของบุคคลที่มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มีการกำหนดประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และการตอบคำถามขึ้นอยู่กับความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา ระหว่างการสนทนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การทบทวนเอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและคำนึงถึงบริบทของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา
- 2) การสนทนากลุ่ม โดยการถอดเทปออกมาเป็นบทสนทนา ถอดเทปออกมาอย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและต้องไม่ใส่ความคิดของตนเองที่ถือเป็นข้อสรุปลงไป การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา ทำการวิเคราะห์ร่วมกันเป็นการอภิปรายร่วมกัน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและพรรณนาในเชิงอธิบาย
- 3) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจำแนกข้อมูลเป็นรหัส (Coding) และตีความความหมายเพื่อจัดกลุ่มเป็นธีม (Themes) ตัวอย่างรหัสและธีมที่วิเคราะห์ได้รหัส (Code) ธีม (Theme) ได้แก่ ประเพณีไทย งานสงกรานต์ วัฒนธรรม สมาคมพ่อค้า กลุ่มศิษย์เก่า เครือข่ายชุมชนธุรกิจร้านอาหาร นวดไทย และความมั่นคงทางอาชีพ เป็นต้น
- 4) วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและตรงกัน และการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลผ่านการใช้เครื่องมือของการงานวิจัยเชิงปฏิบัติการผ่านกิจกรรมที่ออกแบบทั้งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เวทีชุมชน พร้อมทั้งจัดสนทนากลุ่มย่อยโดยใช้กระบวนการ AAR ในการถอดและสังเคราะห์บทเรียนอย่างมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการวิจัย

ผลการวิจัย

บริบทและสถานการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส

Los Angeles เป็นคำที่มาจากภาษาสเปนเต็ม ๆ ว่า “El Pueblo de la Reina de Los Ángeles” แปลว่า เมืองแห่งราชินีของทวยเทพ ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1781 ในเขตอาณานิคมแคลิฟอร์เนียของสเปน ซึ่งต่อมาก็ได้ถูกควบรวมเข้ากับประเทศเม็กซิโก จุดเปลี่ยนคือสงครามเม็กซิโก-อเมริกา เมื่อสงครามจบสหรัฐอเมริกา เป็นฝ่ายชนะในปี ค.ศ. 1848 ทำให้แคลิฟอร์เนียและลอสแอนเจลิส มาอยู่ในอาณาเขตของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่นั้นมา

เมืองลอสแอนเจลิสเติบโตขึ้นจากการสร้างทางรถไฟข้ามทวีป ซึ่งช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางและขนส่งจากเมืองใหญ่ฝั่งตะวันออก เช่น นิวยอร์ก ฟิลาเดลเฟีย การกำเนิดอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ที่ก่อให้เกิดการจ้างงานและภาคบริการต่อเนื่องมากมายในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 และสหรัฐอเมริกาออกกฎหมาย Immigration and Nationality Act ในปี ค.ศ. 1965 ซึ่งเปลี่ยนโควตาผู้อพยพ จากเดิมที่เป็นโควตาแต่ละเชื้อชาติ เปลี่ยนเป็นไม่จำกัดเชื้อชาติ และสนับสนุนผู้อพยพวิชาชีพต่าง ๆ มากขึ้น จึงทำให้ผู้อพยพชาวเอเชียหลังไหลมาตั้งถิ่นฐานในสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และในช่วงทศวรรษ 1980s หลังสงครามเวียดนาม การหลั่งไหลเข้ามาของชาวเอเชีย ทำให้เขตเมืองลอสแอนเจลิสและปริมณฑล เติบโตจนกลายเป็นเมืองใหญ่อันดับ 2 ของสหรัฐอเมริกา รองจากนครนิวยอร์ก ภายในช่วงปลายทศวรรษ 1960s

ปัจจุบันประชากรในลอสแอนเจลิส 10 ล้านคน เป็นเชื้อสายเอเชียถึง 1.5 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วน 15% ของประชากรทั้งหมดในเมือง สำหรับชาวไทยจุดเริ่มต้นของการอพยพเข้ามาสหรัฐอเมริกาอยู่ในช่วงทศวรรษ 1960s - 1970s ซึ่งเป็นช่วงสงครามเวียดนาม และไทยได้อนุญาตให้กองทัพอเมริกันใช้สถานที่ในประเทศเพื่อตั้งฐานทัพ ทำให้ไทยและสหรัฐอเมริกามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จากช่วงแรกที่มีผู้อพยพชาวไทยไปสหรัฐอเมริกาประมาณ 5,000 คน ก็เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีจุดหมายหลักอยู่ที่เมืองลอสแอนเจลิส เนื่องจาก

มีสภาพอากาศไม่หนาวจนเกินไป หากเดินทางจากไทยไปเมืองลอสแอนเจลิสอยู่ใกล้กว่าเมืองใหญ่ในฝั่งตะวันออก อีกทั้งยังเป็นเมืองที่มีชาวเอเชียอาศัยอยู่มาก จนในปี ค.ศ. 1971 ก็มีการจัดตั้งสถานกงสุลไทยขึ้นในเมืองลอสแอนเจลิส

เมืองลอสแอนเจลิสย่านที่คนไทยอาศัยอยู่มากที่สุด คือ ย่าน East Hollywood ทางตอนเหนือของเมือง บนถนน Hollywood ช่วงระหว่างถนน Western ไปจนถึงถนน Normandie เป็นย่านที่มีคนไทยมาเปิดกิจการบริการต่าง ๆ มากมาย จนชาวเมืองเรียกชุมชนย่านนี้ว่า “ไทยทาวน์” ซึ่งชุมชนได้รับการอนุมัติจัดตั้งและรับรองความเป็นชุมชนจากสภาเมืองลอสแอนเจลิส ในปี ค.ศ. 1999 ปัจจุบันมีคนไทยอยู่ในลอสแอนเจลิสราว 200,000 คน คิดเป็นสัดส่วนราว 2% ของประชากรในเมือง ทำให้เมืองแห่งนี้มีคนไทยอาศัยอยู่มากที่สุดในสหรัฐอเมริกา โดยมีย่านไทยทาวน์เป็นศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ในการพบปะสังสรรค์ การเผยแพร่วัฒนธรรมไทย และการโปรโมตการท่องเที่ยวไทยสู่สายตาชาวอเมริกัน นับตั้งแต่มีการจัดตั้งไทยทาวน์ ผู้ประกอบการไทยในย่านไทยทาวน์ก็เริ่มประสบปัญหาค่าเช่าสถานที่ที่สูงขึ้นทุกปี ทำให้บางส่วนก็ต้องย้ายออกไปทำมาหากินในย่านอื่น ๆ ของเมือง และเริ่มมีชาวอเมริกันเชื้อสายอื่น ๆ เข้ามาประกอบกิจการร้านอาหารไทยแทนคนไทย ต่อมาจึงมีการจัดตั้ง “สภาไทยทาวน์แห่งลอสแอนเจลิส” ขึ้นในปี ค.ศ. 2017 เพื่อส่งเสริมธุรกิจของคนไทยและธุรกิจในพื้นที่ ส่งเสริมสวัสดิการของผู้อยู่อาศัยในไทยทาวน์ และทำให้ไทยทาวน์เป็นศูนย์กลางการค้าขายสินค้าและบริการของไทย (Thai Community Development Center, n.d.; วิชัย นนทการ และ ศรัยวรรณ มีคุณ, 2552)

ระหว่างปี ค.ศ. 1960 - 1970 เป็นยุคที่มีคนไทยเดินทางเข้ามารัฐแคลิฟอร์เนีย ส่วนใหญ่เลือกที่จะมาเรียนหนังสือในนครลอสแอนเจลิส และหางานทำเพื่อเลี้ยงตัวเองได้ไม่ยากนัก เวลามานไปชุมชนไทยพื้นที่เลติบใหญ่ขึ้นมีประชากรนับแสน มีร้านอาหารไทยนับพันแห่ง มีธุรกิจที่เป็นของคนไทยแทบทุกสาขาที่จำเป็นต่อวิถีชีวิตของประชาชนไทย-อเมริกัน รวมถึงวัดไทยในนครลอสแอนเจลิส มีวัดขนาดใหญ่เล็กเกิดขึ้นเกิดขึ้นมากมาย รวมถึงมีองค์กร สมาคม กลุ่ม และชมรมเป็นจำนวนมาก องค์กรเหล่านี้เป็นฟันเฟืองสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของชุมชนไทยและสถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส และยังเป็นศูนย์กลางการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในช่วงเวลาที่ยากลำบาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Zhang et al. (2023) ที่พบว่าความร่วมมือของชุมชนเป็นวิธีในการส่งเสริมการรวมเข้ากับสังคมของผู้ย้ายถิ่น โดยมี 3 ปัจจัยหลักในการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ 1) ทุนทางสังคม 2) วิธีการใช้พื้นที่สาธารณะ และ 3) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยให้ผู้ย้ายถิ่นจัดการกับความไม่เท่าเทียม การถูกทำให้ด้อยค่า และการปรับตัว นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการเป็นสื่อกลางในการแก้ปัญหาชุมชนและลดความตึงเครียดระหว่างผู้ย้ายถิ่นและคนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของชุมชนยังช่วยให้ผู้ย้ายถิ่นระหว่างประเทศต่อสู้กับความท้าทายข้ามวัฒนธรรม/ชาติพันธุ์ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนกวรรณ พวงประยงค์ และसानิตย์ นุ่นนัม (2561) ที่ได้ศึกษาถึงลักษณะสำคัญของนวัตกรรมทางสังคม ซึ่งกล่าวถึงส่วนประกอบที่สำคัญ 5 ประการของการเป็นนวัตกรรมทางสังคม คือ 1) การตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่แท้จริง 2) ความแปลกใหม่ 3) การสนับสนุนเครือข่ายที่ข้ามสาขาวิชาและความร่วมมือ 4) ความสามารถในการขยายทางการค้า และ 5) การสร้างคุณค่าในมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่อิทธิพลทางสังคมในเชิงบวกที่สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ การส่งเสริมความเท่าเทียมในโอกาสและรายได้ การอนุรักษ์และเพิ่มคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น การดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างแบบอย่างชุมชนที่ใช้พลังงานสะอาด และการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดไปยังชุมชนอื่น ๆ

การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ตัน พัฒนา อ่างอิงใน 20 ปี “ไทยทาวน์” ก้าวสำคัญที่เติมพื้นอนาคตชุมชนไทยในลอสแอนเจลิส (2526) เป็นองค์กรที่รวมกลุ่มผู้ประกอบการชาวไทยกำลังพยายามหาแนวทางเพื่อรักษาชุมชนไทยทาวน์ให้ยั่งยืน โดยจะทำอย่างไรให้นักธุรกิจของคนไทยมารวบรวมเงินกัน หรือจะเป็นในส่วนของแคปิตอล เกน หรือกำไรจากลงทุน ซึ่งอเมริกาจะมีส่วนที่คนมาลงทุนแล้วจะยกเว้นการเสียภาษี ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ นฤนาถ โชฬิลด์ อ่างอิงใน 20 ปี “ไทยทาวน์” ก้าวสำคัญที่เติมพื้นอนาคตชุมชนไทยในลอสแอนเจลิส (2526) กล่าวว่า การสร้างความยั่งยืนของไทยทาวน์ คือ การสร้างความร่วมมือและสนับสนุนการถือครองที่ดินของคนไทยให้มากขึ้น และยังคงกล่าวอีกว่า คิดว่าคงไม่ก้าวหน้า ถ้าไม่เป็นเจ้าของเอง มองในด้านธุรกิจคงจะไม่ก้าวหน้าแน่นอน ก็คงต้องอยู่อย่างนี้ ถ้าไม่เป็นเจ้าของเอง ถ้าเป็นไปได้มีเงินเยอะอยากให้มาซื้อทรัพย์สินในไทยทาวน์ ให้คนต่างชาติออกไป อยากให้คนไทยสามัคคีและรวมตัวช่วยเหลือกันให้มากที่สุด อย่างเกาหลีเขาไปได้ไกลกว่าเรา จุดของเกาหลี คือ โบสถ์ให้กู้เงินรัฐบาลช่วยเหลือเต็มที่ เกาหลีเลยมีกำลังที่จะสร้างอาณาจักรของพวกเขา แต่ของเราไม่มี อาณาจักรของเรา คือ อาณาจักรเช่า มากกว่าที่เป็นเจ้าของเอง เมื่อไหร่ก็ตามที่เราเช่า เราก็จะเสียเปรียบ กลายเป็นความท้าทายที่ต้องมีการวางแผนจัดการเรื่องนี้อย่างรอบคอบ เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนชาวไทยเอาไว้

แม้ย่านไทยทาวน์จะเติบโตอย่างรวดเร็วและกลายเป็นศูนย์กลางของร้านค้าและร้านอาหารไทยที่ขึ้นชื่อ หลังได้รับการอนุมัติจัดตั้งและรับรองความเป็นชุมชนอย่างเป็นทางการจากสภานครลอสแอนเจลิส เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 ช่วง 2 ทศวรรษผ่านไปกลับพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการชาวไทยมีแนวโน้มที่จะย้ายออกมากกว่าย้ายเข้า จากปัญหาค่าเช่าและการแข่งขันทางธุรกิจที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะการแข่งขันของคนไทยส่วนใหญ่จะแข่งขันตัดราคากันเอง อีกทั้งผู้ค้าชาวไทยส่วนใหญ่อยู่นฐานะผู้เช่า และยังไม่มีโอกาสที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่งหนึ่งในจุดประสงค์ของสภาไทยทาวน์ คือ จะทำอย่างไรที่จะให้คนไทยได้เป็นเจ้าของที่ดิน ให้คนไทยทำธุรกิจในไทยทาวน์บนพื้นที่ของคนไทย

การวิเคราะห์บทบาท กระบวนการทำงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส

จากการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส 20 ชุมชน สามารถจำแนกบทบาทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม	บทบาทหลัก	ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส
กลุ่มอาชีพและธุรกิจ	1) ส่งเสริม พัฒนา และการเรียนรู้ตามกลุ่มสาขาอาชีพของคนไทย 2) ส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายภายในกลุ่มสาขาอาชีพของคนไทยและชุมชนไทยในแคลิฟอร์เนีย 3) ส่งเสริมการค้าขายระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา 4) สนับสนุนการลงทุนและการสร้างธุรกิจใหม่ ๆ ให้คำปรึกษาทางธุรกิจและข้อมูลเกี่ยวกับการค้าขายระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา 5) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความร่วมมือระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา	1) สมาคมครูไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ 2) สมาคมพยาบาลไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ 3) สมาคมพ่อค้าไทยแห่งสหรัฐอเมริกา 4) เกษตรกรไทยคนแรกในสหรัฐอเมริกา 5) สมาคมนวดไทย 6) ชุมชนตลาดไทยในแอลเอ 7) กลุ่มธุรกิจเสริมสวยไทยในลอสแอนเจลิส 8) กลุ่มร้านอาหารไทยพนจร

กลุ่ม	บทบาทหลัก	ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส
กลุ่มสมาคมศิษย์เก่าโดยสถาบันการศึกษา	1) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเก่าของสถาบันการศึกษา 2) สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา 3) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาของนิสิตเก่า 4) สร้างเครือข่ายระหว่างนิสิตเก่าและชุมชนไทยในแคลิฟอร์เนีย 5) สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	1) สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์แคลิฟอร์เนีย 2) สมาคมธรรมศาสตร์แห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ 3) กรณีศึกษาสมาคมไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้
กลุ่มถิ่นที่อยู่อาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม	1) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยภาคต่าง ๆ 2) สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมประจำภาคของไทย 3) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาของชุมชนไทย 4) สร้างเครือข่ายระหว่างคนไทยภาคต่าง ๆ และชุมชนไทยในแคลิฟอร์เนีย	1) สมาคมอีสานแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ 2) สมาคมล้านนาแห่งแคลิฟอร์เนีย 3) สมาคมปักกิ่งใต้แห่งแคลิฟอร์เนีย
กลุ่มกิจกรรมทางสังคม	1) ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย 2) สร้างความสามัคคีในชุมชนไทยในลอสแอนเจลิส 3) เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยให้ชาวต่างชาติได้รับรู้ และให้ไทยทาว์นและประเทศไทยเป็นที่รู้จักของคนต่างชาติ 4) ส่งเสริมและพัฒนาการประสานจัดการดนตรีหรือคอนเสิร์ตของไทยในต่างประเทศ	1) สภาสตรีไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ 2) กลุ่มศิลปินไทยในอเมริกา 3) กลุ่มไทยนิวเียร์เคย์ สงกรานต์เฟสติวัล
กลุ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนา	1) ส่งเสริมการรักษาไว้ซึ่งคุณค่าทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติธรรม ประเพณีและวัฒนธรรมไทย 2) สนับสนุนให้มีการพบปะสังสรรค์และการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่าง ๆ 3) เป็นศูนย์กลางการศึกษา และการปลูกจิตสำนึกของความเป็นไทย	1) ชุมชนวัดไทยลอสแอนเจลิส 2) ชุมชนวัดไทยศรีโสดาชนวัลเลย์ 3) ชุมชนวัดไทยสุทธาธรรมจาริกสังฆวิหาร

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ กรณีศึกษาชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา พบว่า

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของคนไทยในนครลอสแอนเจลิส สะท้อนให้เห็นถึงพลวัตของการรวมตัวกันอย่างมีเป้าหมาย เพื่อดำรงอัตลักษณ์ สร้างความมั่นคง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมในต่างแดน ซึ่งสามารถอธิบายได้ผ่านแนวคิด “Community of Practice” ของ Wenger (1998) (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2557) ที่ระบุว่า ชุมชนแห่งการปฏิบัติคือกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจร่วมกันในการทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาความรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยในกรณีของชุมชนไทย การจัดกิจกรรม เช่น งานสงกรานต์ สมาคมศิษย์เก่า และสภาไทยทาวน์ สะท้อนให้เห็นรูปแบบของ “Learning by Participation” นอกจากนี้ แนวคิด “Participatory Learning” ของ Freire (1970) อ้างอิงใน คิม ดิแอซ (ม.ป.ป.) เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะ “ผู้เรียนรู้ร่วม” ไม่ใช่เพียงผู้รับข้อมูลฝ่ายเดียว ซึ่งเห็นได้จากกระบวนการประชุมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตในต่างแดน การให้คำปรึกษาในกลุ่มธุรกิจและสมาคม

การเปรียบเทียบเชิงบริบท “ไทยทาวน์” ในนครลอสแอนเจลิส มีความคล้ายคลึงกับ “เกาหลีทาวน์” (Koreatown) และ “ไชน่าทาวน์” (Chinatown) ในแง่ของการเป็นศูนย์รวมของคนเชื้อชาติเดียวกันที่อพยพมาตั้งถิ่นฐาน โดยทั้งสามแห่งต่างมีบทบาทด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของผู้อพยพ อย่างไรก็ตาม ไทยทาวน์ยังเผชิญความท้าทายมากกว่าในเรื่องความเข้มแข็งของทุนชุมชน การถือครองพื้นที่ และการสืบทอดวัฒนธรรมระหว่างรุ่น ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างองค์กรของชุมชนให้มีความยั่งยืนมากขึ้น

ความท้าทายของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ มี 2 ประการ คือ 1) การปรับตัวและการรวมตัวในสังคมใหม่ และ 2) การสร้างโครงสร้างภายในชุมชนให้เข้มแข็ง ความท้าทาย 2 ประการนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศสามารถเติบโตและพัฒนาในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นความท้าทายที่เป็นโอกาสในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ มีความเข้มแข็งและเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือการปรับตัวและการรวมตัวในสังคมใหม่เป็นความท้าทายที่จะช่วยให้คนไทยในต่างประเทศสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ได้ เช่น การให้การสนับสนุนและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ได้แก่ กฎหมาย สิทธิ และหน้าที่ของพลเมือง การใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ในต่างประเทศ การศึกษาและภาษา และการประกอบอาชีพ เป็นต้น รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร เช่น การพบปะสังสรรค์ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้คนไทยในต่างประเทศสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างโครงสร้างภายในชุมชนให้เข้มแข็ง เป็นความท้าทายที่จะช่วยให้กลุ่ม ชุมชน สมาคม หรือองค์กรของคนไทยในต่างประเทศ สามารถดำเนินงานในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มต้องมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน กลุ่มต้องมีการเรียนรู้ การจัดการ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จนเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาภายในกลุ่ม จนกระทั่งเกิดผลกระทบต่องานนอกกลุ่มในทางที่ดี ที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันต่อกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม สิ่งเหล่านี้เกิดจากปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้นำ คณะกรรมการ สมาชิกกลุ่ม การวางแผน งบประมาณ องค์ความรู้ เทคโนโลยี โซเชียลมีเดีย โครงการ และทรัพยากรต่าง ๆ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ เครือข่ายที่สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อเกิดเครือข่าย เป็นการจัดระบบให้สมาชิกสามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกันโดยใช้การทำงานกลุ่มที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ความเข้าใจ การสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการนำพลังหรือศักยภาพของสมาชิกมาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ด้วยความสมัครใจในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน (ทวิช บุญธีรทัศน์ และ คณะ, 2564)

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว ชุมชนไทยในลอสแอนเจลิสจึงไม่เพียงเป็นที่อยู่อาศัย แต่เป็นพื้นที่ทางสังคมที่หล่อหลอมความเป็นไทยในต่างแดน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน และการสร้างเครือข่ายในระดับปัจเจก กลุ่ม และองค์กร สอดคล้องกับแนวคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” อย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศกรณีศึกษาชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา คณะผู้วิจัยพบข้อค้นพบสำคัญดังนี้

1. บทบาทของไทยทาวนในฐานะศูนย์กลางชุมชนไทย พบว่า ไทยทาวนไม่ได้เป็นเพียงแค่อำเภอที่อยู่อาศัยของคนไทย แต่ยังเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของคนไทยในลอสแอนเจลิส รวมถึงการจัดตั้ง “สภาไทยทาวนแห่งลอสแอนเจลิส” เป็นกลไกสำคัญในการรักษาเอกลักษณ์และผลักดันเศรษฐกิจชุมชน

2. ความท้าทายของการพัฒนาชุมชนไทยในต่างประเทศ คือ การปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ในต่างประเทศ การสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนคือการเป็นเจ้าของที่ดินในไทยทาวน และการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนไทยในอนาคต คือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มและองค์กรไทยในสหรัฐอเมริกา การใช้ภูมิปัญญาชุมชนในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการสนับสนุนการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและการพัฒนาชุมชนไทยในต่างประเทศ

สรุป

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชนของกลุ่มคนไทยในนครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา เกิดจากการรวมกลุ่มคนไทย เช่น กลุ่มอาชีพและธุรกิจ กลุ่มสมาคมศิษย์เก่าโดยสถาบันการศึกษา กลุ่มถิ่นที่อยู่อาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม กลุ่มกิจกรรมทางสังคม และกลุ่มเผยแพร่พระพุทธศาสนา ซึ่งภายในกลุ่มได้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การให้คำปรึกษาแนะนำ การปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ การพบปะสังสรรค์ การเผยแพร่วัฒนธรรมไทย จนเกิดการรวมตัวเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็งของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีความเป็นชุมชนให้คงอยู่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ควรมีการส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้: โดยนำผลการวิจัยไปสนับสนุนการรวมกลุ่มของคนไทยในต่างประเทศ สร้างพื้นที่ให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ความรู้ และประสบการณ์ เพื่อลดช่องว่างทางภาษาและการปรับตัวในต่างแดน นำไปสู่การสร้างสังคมที่เข้มแข็งและพึ่งพากันได้

ควรมีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มและองค์กรต่าง ๆ: โดยนำผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงกันของกลุ่มและองค์กรต่าง ๆ ของคนไทยในต่างประเทศ ในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาโครงการที่ตอบสนองต่อปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทย เช่น การจัดกิจกรรมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และการศึกษาแก่คนรุ่นใหม่

ควรมีการใช้ภูมิปัญญาชุมชนในการแก้ไขปัญหา: โดยนำข้อมูลและกระบวนการแก้ไขปัญหาที่คนไทยต่างประเทศพัฒนาขึ้นมาใช้เป็นกรณีศึกษาในสถาบันการศึกษาหรือองค์กรที่ต้องการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และเผยแพร่แนวทางนี้สู่ชุมชนอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาความร่วมมือ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

คณะผู้วิจัยขอเสนอให้มีการพัฒนาเป็นโมเดล “การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยในต่างแดน” (Thai Diaspora Learning Community Model) โดยมีการศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

2.1 ขยายขอบเขตการศึกษาในชุมชนไทยอื่น ๆ: นอกจากชุมชนในนครลอสแอนเจลิส ควรศึกษาเพิ่มเติมในชุมชนไทยอื่น ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการรวมกลุ่มและการพัฒนาชุมชนในแต่ละพื้นที่ เช่น นครนิวยอร์ก ชิคาโก และไมอามี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น

2.2 การศึกษาเชิงปริมาณเพิ่มเติม: การวิจัยครั้งนี้เน้นการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นหลัก ในอนาคตควรเพิ่มการศึกษาเชิงปริมาณ เช่น การเก็บข้อมูลด้านประชากร วัย ประสบการณ์การทำงาน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และสร้างข้อเสนอแนะได้ในเชิงตัวเลขที่ชัดเจนและครอบคลุม

2.3 สำรวจปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม: การวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้ โอกาสการทำงาน และความมั่นคงทางอาชีพ ที่มีผลต่อการรวมกลุ่มของชุมชนไทยในต่างประเทศ เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับความเข้มแข็งของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ พวงประยงค์ และ สานิตย์ นุ่นนิม. (2561). สังคมชนบทไทยสมัยใหม่กับปัจจัยกำหนดวิถีการดำเนินชีวิต. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 44(2), 34–64.
- กวีตา พิริยะชัยวรกุล และ วิเชียร รุ้ยนิยง. (2564). แนวทางการเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. *Journal of Buddhist Education and Research*, 8(1), 179-191.
- ทวิช บุญธีรธรรม, อัญมณี ชุมณี และ อภิชาติ มหาราชเสนา. (2564). เครือข่าย : พลังแห่งมวลมนุษยชาติ. *มจร การพัฒนาสังคม*, 6(1), 161–171.
- บุญมี เลิศศึกษากุล, พิมพ์อร สดเอี่ยม และ สุคนธ์ สุคนธ์รัตนสุข. (2557). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบริหารการศึกษา*, 10(2), 30-39.
- โยธิน แสงวงศ์ และ ภัทราภรณ์ จิงเลิศศิริ. (21 กุมภาพันธ์ 2565). *วิวัฒนาการการย้ายถิ่นของประเทศไทยร่วมสมัย*. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2568, จาก <https://ipsr.mahidol.ac.th/wp-content/uploads/2022/07/EP14-Yothin-Pattraporn-policy-brief-edit.pdf>
- วิชัย นนทการ และ ศรีวรรณ มีคุณ. (2552). การวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย: กรณีศึกษาวัดไทยลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 5 (1-2), 35-50.
- ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงศ์. (2543). *ประชากรศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (1 กุมภาพันธ์ 2557). *ชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice: CoP)*. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2568, จาก https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/community-of-practice/

- สุวิไล จันทร์สนอง และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2566). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบ
ผสมผสานร่วมกับการโค้ช เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM
Education) และการสร้างนวัตกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn
Academi*, 8(10), 327-348.
- Tulachom, P. (17 พฤศจิกายน, 2562). 20 ปี 'ไทยทาวน์' ก้าวสำคัญที่เติมพหุนาคนชุมชนไทยในลอสแอนเจลิส.
สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2568, จาก <https://www.voathai.com/a/thai-town-la-pt/5154445.html>
- Thai Community Development Center. (n.d.). *Our Community*. Retrieved January 24, 2025, from
<https://thaicdc.org/ourcommunity>
- Zhang, Y., You, C., Pundir, P., & Meijering, L. (2023). Migrants' Community Participation and Social
Integration in Urban Areas: A Scoping Review. *The International Journal of Urban Policy
and Planning*, 141, 1-10.